Alžběta, setkání s Marií a narození Jana Křtitele

Původ materiálu
Anna Peltanová
Pořadí v lekci
30

Téma

Důvěra v Boží milost, tajemství.

Cíl

Zamyslet se nad trpělivostí a důvěrou.

Pro učitele

Biblický text: Lukáš 1,5–25, 39–66

Výkladové poznámky

Za dnů Heroda – Herodes I. Veliký vládl v Galileji a Judsku od r. 44 př. Kr. do r. 4 př. Kr.

Oddílu Abiova – jeden z 24 kněžských oddílů, které složili v Chrámě, na každý oddíl připadla týdenní služba dvakrát za rok (1 Pa 24, 10).

Zachariáš – hebrejské jméno, znamená „Bůh pamatoval“ / „Bůh se rozpomněl“.

Alžběta – hebrejské jméno, znamená „Bůh je má přísaha/můj slib“.

Jan – hebrejské jméno, znamená „Hospodin je milostivý“. Bůh přebírá otcovo právo pojmenovat syna, předznamenává osud Jana Křtitele.

Neplodná – motiv, který se v Bibli opakuje (Gn 16, 1; Sd 13, 2; 1S 1,2). Připomíná nám, že něco jako plánované těhotenství je hloupost, protože to, jestli budeme mít děti, nezávisí jen na lidech. Neplodnost je pro židy potupou, upřeným požehnáním, když otěhotní žena v letech, je to vnímáno jako stvořitelský čin, Boží zásah. Ve společnosti bez sociálního systému je člověk závislý na své rodině.

Opojný nápoj nebude pít – Jan bude oddělen pro službu Bohu, nazír – Boží zasvěcenec (Nu 6, 1–4).

Lid pohotový – očekávající Spasitelův příchod (Mal 3, 23–24).

Gabriel – Boží posel (Da 8, 16).

Marie a Alžběta: První dvě kapitoly Lukášova evangelia jsou pozoruhodné tím, že příběh líčí očima dvou žen. Kontext evangelií: Matouš ve vánočním příběhu sleduje politické dění, Lukáš spíš vztahy v rodině.

Úskalí

Nejde jen o trpělivost a zázrak, který se stal v jedné rodině. Celý svět vyhlíží Mesiáše, Bůh koná své činy. Příběh o trpělivosti a důvěře, který má víc vrstev než jen narození vytouženého dítěte.

Odkazy

4. neděle adventní – C – Maria navštívila Alžbětu (deti.vira.cz)

Zachariáš a Alžběta (katecheze.evangnet.cz)

Alexander, Pat. *Průvodce Biblí.* Praha: Česká biblická společnost, 2020. ISBN 978-80-7545-097-5.

Vries, Tinie de. *Tím vše začíná.* Amsterdam: Nederlandsche Zondagsschool Vereeniging, 1989.

Pro děti

Osnova:

1. Bůh dává Zachariášovi slib
2. Marie a Alžběta
3. Narození Jana

Předškoláci

Pomůcky: mystery box (tajemná krabička, která zůstane celou dobu zavřená)

Využít příběh pro mladší školní věk, otázky v něm. Zohlednit to, že možná neví, jak přichází lidé na svět. Zaměřit se spíš na téma tajemství, a to, jak je těžké ho udržet nebo mít někoho,

s kým si můžu promluvit.

Mladší školní děti

Pomůcky: mystery box (tajemná krabička, která zůstane celou dobu zavřená)

1. Bůh dává Zachariášovi slib

Už jste si někdy něco opravdu hodně přáli? Zachariáš a Alžběta byli manželé a oba si moc přáli miminko, jenže žádné neměli a pak už byli celkem staří, tak se smířili s tím, že budou jen sami dva.

Zachariáš pracoval v Chrámu jako kněz. Tentokrát byl vybrán pro zvláštní úkol, zapálit kadidlo Bohu. A tak se sám vydal k oltáři, vykonat svou práci. Tam se ale stalo něco zvláštního, zjevil se mu anděl Gabriel. Řekl Zachariášovi, že se jeho ženě Alžbětě narodí syn, který se bude jmenovat Jan. Zachariáš tomu nechtěl uvěřit. *Taky se vám někdy stalo, něco neuvěřitelného?* Za to, že nevěřil, ho anděl potrestal tím, že přišel o hlas, dokud se syn nenarodí.

Jeho žena Alžběta skutečně otěhotněla, ale prvních pět měsíců to nikomu neřekla. Jak dlouho vydržíte mít tajemství, je to těžké? Ukázat krabičku – co by v ní mohlo být, co byste si přáli, aby tam bylo?

2. Marie a Alžběta

Když byla Alžběta v šestém měsíci, otěhotněla i její neteř Marie. I ona se o svém těhotenství dozvěděla od anděla Gabriela. Neměla se s tím komu svěřit, a tak se vydala za svou tetou Alžbětou. *Komu můžeme svěřit tajemství?* Když Marie Alžbětu pozdravila, dítě v Alžbětině břiše se pohnulo a ona poznala (díky Duchu svatému), že i Marie je těhotná a její dítě nebude obyčejné.

3. Narození Jana

Alžbětě se narodil syn, všichni se z toho radovali, že se nad ní a nad Zachariášem Pán Bůh smiloval, dal jim zdravého syna. Osmého dne, během obřízky, bylo potřeba chlapce pojmenovat. Všichni čekali, že bude Zachariáš po otci. Alžběta, jeho matka, řekla: „Bude se jmenovat Jan.“ Všichni příbuzní se divili, protože nikdo v její rodině se tak nejmenoval. *Opakuje se u vás v rodině nějaké jméno? Proč pojmenovávat děti po předcích?*

Obrátili se na Zachariáše, ten požádal o tabulku a na ni napsal: „Jeho jméno je Jan.“ V tu chvíli se Zachariášovi rozvázal jazyk a mohl opět mluvit. Všichni nad tím žasli a očekávali od Jana velké věci.

Starší školní děti

Pomůcky: Mystery box (tajemná krabička, která zůstane celou dobu zavřená).

Stejný příběh jako u mladších. Zastavit se u těch těhotenství.

Alžběta a Zachariáš nemají děti, které by se o ně postaraly až budou úplně staří a nebudou moci pracovat. Neexistuje sociální systém, to, že by brali důchod apod. Jejich výhled je, že budou závislí na vzdálené rodině a milodarech.

Marie není provdaná, kdyby se někdo dozvěděl o jejím těhotenství, hrozí jí až smrt ukamenováním.

Plánované těhotenství – existuje něco takového? Je mnoho žen, které by chtěly dítě a nemůžou otěhotnět, a na opačné straně je problém nechtěných, opuštěných dětí a potratů. Jako křesťané věříme, že zplození nového života nezáleží jen na člověku, ale i na Božím požehnání.

Přesah

Bůh a lidská přání. Izrael touží po Mesiášovi, Zachariáš a Alžběta po synovi. Všechna ta přání se nějak vyplní. Ale někdy trvá, než to můžeme rozpoznat nebo než k tomu dojde. Důvěřovat Bohu, dopřát mu čas, stát se jeho nástrojem, může být hodně těžké. I Bůh má svá tajemství.

Liturgie

Písně

Učiň mě, Pane, nástrojem (NEZ 399), *Ave Maria* (NEZ 203)

Biblický text k zapamatování

Lk 1,41–45

Rituál

Ztišení, ideálně vleže: uvolnit se, ztišit, vnímat okolní zvuky a své tělo. Tak dlouho, dokud je to příjemné, pak si o tom promluvit.

Okénko do bohoslužeb

Celým příběhem prostupuje téma mlčení. Zachariáš přijde o řeč, Alžběta se rozhodne o těhotenství mlčet, pět měsíců jej tajit. Ani Marie si nemá s kým promluvit. Dát prostor tichu. Co se děje, když mlčíme?

Modlitba

Bože, děkujeme ti za to, že nemlčíš. Máš se světem svůj plán, ve kterém s námi počítáš. Nemlčíš, vedeš s námi rozhovor. Dovoluješ nám být tvým nástrojem. Amen.

Katechetické cykly
Ženy v Bibli
Biblický odkaz (kat)
Lukáš 1,5–25
Lukáš 1,39–66